

Tuutorikoulutusmateriaali

toiselle asteelle

-Päihteet-

Ohjeistus

Tuutorimateriaalin osiot ja toimintaohjeet

Tuutorimateriaalin teemat perustuvat tuutoreiden kanssa toimivien ammattilaisten esittämiin toiveisiin ja se vastaa arjen työssä ilmenneisiin tarpeisiin. Tuutorimateriaali koostuu viidestä erillisestä osiosta, jotka on toteutettu powerpoint-dioina.

1. Pohdintaa päihteisiin liittyen
2. Päihteiden käytön rajoitukset
3. Miten tuutorina toimia suhteessa päihteisiin?
4. Päihteiden haitat
5. Päihteiden käyttö amis/ Päihteiden käyttö lukio

Tuutoreiden ohjaaja voi itse valita ne osiot ja teemat, jotka kokee ohjaamilleen tuutoreille hyödyllisiksi. *Kannattaa hyödyntää tuutoreiden kanssa erityisesti osiot 1, 2 ja 3, mutta jos aikaa on, niin osioista 4 ja 5 saa tärkeää tietoa päihteistä ja nuorten päihteiden käytön tilanteesta.* Osioista viisi on erilliset versiot lukioihin ja amiksiin.

Materiaalissa on paljon tietoa, mutta pääpaino on kuitenkin keskustelulla ja yhteisellä pohdinnalla. Vuorovaikutteisuus on vaikuttavan päihdekasvatuksen kulmakivi, siksi myös tässä materiaalissa se on keskiössä. Pohdintakysymyksiin ei ole ns. oikeita vastauksia, mutta dioissa on pohdintakysymysten jälkeen ns. yhteenvetodiat, johon on koottu tärkeimmät pointit.

Diojen muistiinpanoissa on tuutoreiden ohjaajalle kuhunkin osioon lyhyet ohjeistukset ja lisäkysymyksiä.

Osioiden tavoitteet:

1. Pohdintaa päihteisiin liittyen
 - Auttaa tuutoria ymmärtämään ihmisten syitä käyttää päihteitä tai toisaalta olla käyttämättä niitä.
 - Saada uutta näkökulmaa tuutorina toimimisen tueksi.
2. Päihteiden käytön rajoitukset
 - Antaa tuutoreille tietoa päihteiden käytön ikärajoista ja siitä, miten oppilaitosalueella tulee suhtautua päihteisiin
3. Miten toimia tuutorina suhteessa päihteisiin?
 - Pohtia yhdessä tuutorina toimimisen vastuita konkreettisten esimerkkien kautta ja löytää yhteistä linjaa tuutorina toimimiseen
4. Päihteiden haitat
 - Antaa tuutoreille ajantasaista tietoa päihteiden terveyshaitoista ja siitä, miten päihteet vaikuttavat elämään
5. Päihteiden käyttö amis/ Päihteiden käyttö/lukio
 - Antaa tuutoreille ajantasaista tietoa omanikäisten päihteidenkäytöstä. Pohtia omassa oppilaitoksessa/lähipiirissä mahdollisesti ilmenevää päihteiden käyttöä ja miettiä keinoja tilanteen parantamiseksi.

Eettisyys

Tuutoreiden kouluttaminen päihdeteemaan liittyen on päihdekasvatusta. Päihdekasvatuksen perustana on eettisyys ja sensitiivisyys. Tämä tarkoittaa sitä, että päihdeteemaa käsiteltäessä tulee ottaa huomioon se, että nuorilla saattaa olla hyvin erilaisia kokemuksia päihteisiin liittyen. On tärkeää muistaa, että päihteistä keskustelu saattaa tuntua nuoresta epämukavalta ja ahdistavalta esimerkiksi jonkin akuutin lähipiirissä olevan tilanteen vuoksi.

Pidäthän siis huolen, että keskustelu pysyy niin yleisellä tasolla, että kaikki pystyvät siihen osallistumaan kokemuksistaan huolimatta. Huolehdi myös siitä, että jokaisen mielipidettä ja kysymyksiä kunnioitetaan. Näin keskustelu pysyy turvallisena kaikille.

Päihdekasvatuksessa tulee huomioida kohderyhmä ja tarjota paikkansapitävää tietoa, ilman pelottelua tai syylistämistä. Nuorilla on myös oikeus olla eri mieltä ohjaajan kanssa. Nuorten ja nuoruuden huomioiminen on paitsi eettistä, myös osa vaikuttavaa päihdekasvatusta.

Tuutoreiden rooli oppilaitoksen päihdekasvatuksessa

Voidakseen toimia hyvin ja vastuullisesti tuutorit kaipaavat tuutorikoulutuksen lisäksi ohjaajalta kohtaamista, kannustamista ja kuuntelemista sekä muistutusta siitä, että aina saa kääntyä tuutoreita ohjaavan ammattilaisen puoleen. Viimeksi mainittu on erityisen tärkeää päihdeteeman kohdalla, sillä tuutori voi olla huolissaan esim. toisen opiskelijan päihteiden käytöstä ja on tärkeää, että hän ei tuutorina itse kanna liian suurta vastuuta asiasta vaan pyytää apua.

Parhaimmillaan tuutorit voivat omalla asenteellaan vaikuttaa positiivisesti oppilaitoksen päihdekulttuuriin. Hän voi toimia esimerkkiä muille opiskelijoille siitä, miten oppilaitosalueella kuuluu toimia päihteiden suhteen ja olla kenties jopa väylänä avun hakemiselle. On kuitenkin tärkeää muistaa, että päihdekasvatus on aina oppilaitoksen ja oppilaitoksen ammattilaisten vastuulla. Se on ammattilaisten vastuulla myös silloin, kun tuutorit ovat mukana esim. päihdekasvatusteemaisen hyvinvointipäivän järjestämisessä.

Tuutoreiden tehtäväksi tulee antaa vain sellaista mistä pystyvät vastaamaan aidosti. Tämä on tärkeää muistaa, sillä vertaisohjaajuus on vaativa laji ja teemana päihteet myös haastava.

Tuutorit tekevät todella tärkeää työtä ja tämä on hyvä heille säännöllisesti kertoa, samalla muistuttaen tehtävän vastuullisuudesta. Tuutorimateriaalin jokaisessa osion alussa asia on sanoitettu jo valmiiksi, seuraavasti:

Tärkeät tuutorit!

Teillä tuutoreilla on merkittävä rooli oppilaitoksen yhteisöllisyyden ja viihtyvyyden rakentajina, sekä uusien opiskelijoiden ryhmäyttäjinä ja tukijoina.

Tuutoreilla on roolistaan käsin mahdollisuus edistää myös opiskelijoiden hyvinvointia. Samalla voitte myös itse saada eväitä hyvinvointinne tueksi.

Päihteet ja hyvinvointi

Päihteiden käyttö/käyttämättömyys puhututtavat usein opiskelijoita. Päihteet saattavat myös vaikuttaa myös halun/mahdollisuuteen osallistua yhteisiin tilaisuuksiin. Päihteet voivat olla jollekin myös oikea ongelma. Siksi aiheeseen on tärkeä tarttua myös teidän tuutoreiden kanssa.

Antoisia hetkiä päihdeteeman parissa!